

РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Бзенко Валерії Андріївни на підставі прилюдного захисту дисертації «Імерсивні технології проектування у візуально-комунікативному контексті дизайну в Україні» за спеціальністю 022 «Дизайн» 24 вересня 2025 року.

Бзенко Валерія Андріївна, 1997 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році Київський національний університет культури і мистецтв за спеціальністю «Сценічне мистецтво».

З 2021 року навчається в аспірантурі Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію виконано у Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: **Мулкохайнен Вікторія Анатоліївна**, доктор мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, доцент кафедри графічного дизайну.

Здобувачка має 21 опубліковану працю за темою дисертації, з них 14 праць написано без співавторів, 5 статей у наукових фахових виданнях України, 3 статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus:

1. Бойко В. Функціональна складова відеодизайну в оформленні сценічного видовища. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2023. Вип. 63. Том 1. С. 40–46.

2. Бойко В. Технологія доповненої реальності як інструмент для оптимізації дизайнерської роботи при проектуванні інтер'єру. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. № 2. С. 21–27.

3. Yuhan N., Korniytska L., Suchkov D., Alforova Z. & Boiko V. Virtual reality and interactive technologies in contemporary art: an analysis of creative opportunities. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2024. №102(24). P. 9089– 9106.

Офіційні опоненти:

Скляренко Наталія Владиславівна, доктор мистецтвознавства (17.00.07), професор, Луцький національний технічний університет, професор кафедри архітектури та дизайну дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У розділі 1 потрібно більш детально проаналізувати образотворчі можливості імерсивних технологій як інноваційного інструменту проектування. На с. 96 наведено таблицю 2 «Художньо-образна система імерсивного проєкту», яка потребує більш детального обґрунтування кожного представленого параметру художньої образності, що бажано підкріпити аналізом зібраного візуального матеріалу.

2. У тексті дисертації на с. 106 зазначено: «Художнє образотворення в дизайнпроектах з рисами імерсивності відбувається одночасно *за кількома рівнями* методом нашарування різноманітних ознак художньої виразності». Із тексту роботи не дуже зрозуміло, про які рівні йдеться, що потребує уточнення.

3. Дещо суперечливим є поділ вуличних видовищних практик з імерсивним ефектом на «динамічні проєкти (флеш-моби, фестивалі, перфоманси, карнавали тощо)», «статичні (інсталяції, стріт-арт тощо)» (с. 139) та «гібридні проєкти» (використовується лише для медіафасадів), оскільки всі описані об'єкти, включаючи голографічні скульптури та інтерактивні інсталяції, про які говорить дисертантка нижче, наділені динамічними характеристиками (с. 140).

4. У розділі 3 акцент зроблено на аналізі розвитку та використання імерсивних технологій в Україні, тому у формуванні нового алгоритму дизайну доцільно обґрунтувати аспекти збереження національної ідентичності на тлі глобальної цифровізації.

5. Дисертаційне дослідження насичене значною кількістю специфічних термінів, пояснення яких у тексті дисертації часто подане у дужках (наприклад, с. 46-56; 98) і дещо заважає сприйняттю інформації. Тому було б доцільно створити глосарій термінів в окремому додатку, який допоможе систематизувати науково-термінологічний апарат дисертації, а текст роботи зробити більш лаконічним.

Габрель Тарас Миколайович, кандидат мистецтвознавства (17.00.07), Національний університет «Львівська політехніка», старший викладач кафедри дизайну та основ архітектури дав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У методологічному блоці дисертації заявлено використання аксіологічного методу, водночас у самому тексті роботи бракує реалізації цього підходу у його науковому значенні. Застосування аксіологічного методу передбачає аналіз ціннісних вимірів досліджуваного явища – тобто того, як імерсивні технології трансформують систему художніх та культурних цінностей, яким чином вони змінюють співвідношення естетичного й утилітарного, комерційного й просвітницького, які нові смислові ієрархії постають у візуальнокомунікативному середовищі. Так, наприклад, аналіз імерсивних експозицій у музейній сфері міг би включати не лише опис їхніх технічних і візуальних особливостей, а й оцінку того, як змінюється ціннісна ієрархія в культурному досвіді глядача. Подібний аналіз

надав би дослідженню не лише описової, а й філософсько-ціннісної глибини, що й передбачає застосування зазначеного аксіологічного методу.

2. У такій динамічній та багатовимірній сфері, як дослідження імерсивних технологій у візуально-комунікативному дизайні, складно охопити всі релевантні наукові напрацювання, проте у тексті відчувається брак кількох ключових праць, які вже набули статусу еталонних у світовій академічній спільноті. Так, у розділі 2.1, де дисертантка аналізує проектні ознаки AR/VR-технологій, доречно було б звернутися до класифікації на основі об'єктивних параметрів, запропонованої австралійським професором Марком Біллінгхерстом. А опис ефектів занурення та феномену присутності у віртуальному середовищі, був би повнішим із врахуванням метааналізу американських дослідників Джеймса Каммінгса та Джеремі Бейленсона. Таким чином, незважаючи на те, що фокус дослідження це застосування імерсії саме у візуально-комунікативному дизайні в Україні, включення напрацювань зазначених авторів дозволило б зробити дослідження більш репрезентативним у міжнародному контексті та додало б йому глобальної наукової цінності.

3. Відчутно бракує цілісної концептуальної моделі, яка б систематизувала взаємозв'язок видів та сфер використання із візуально-комунікативними та образотворчими можливостями імерсивних технологій. Представлені у тексті й у Додатку Б схеми виконують радше ілюстративну функцію, поглиблюють диверсифікацію, та не дають повного уявлення про системну інтеграцію технічних, естетичних, психологічних та комунікативних чинників, та загалом не сприяють науковому синтезу. У міжнародній практиці дослідження імерсивних медіа все частіше спираються на розгорнуті структурні моделі, де технологічні характеристики співвідносяться з ефектами присутності та з соціокультурними контекстами використання. Створення узагальненої моделі, що демонструвала б взаємодію між технологічними інноваціями та візуально-комунікативними ефектами, не лише надало б дослідженню більшої концептуальної ваги, а й виразніше окреслило б авторський внесок у розвиток мистецтвознавчої рефлексії над імерсивними медіа.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Варивончик А. В., доктор мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри дизайну і технологій. Без зауважень.

Оборська С. В., кандидат мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри графічного дизайну. Без зауважень.

Волинець В. О., кандидат культурології, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, доцент кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля. Без зауважень.

Скляренко Н. В., доктор мистецтвознавства, професор, Луцький національний технічний університет, професор кафедри архітектури та дизайну. Без зауважень.

Габрель Т. М., кандидат мистецтвознавства, Національний університет «Львівська політехніка», старший викладач кафедри дизайну та основ архітектури. Без зауважень.

Результати голосування:

«За» – п'ять членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Київського національного університету культури і мистецтв присуджує **Бзенко Валерії Андріївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Голова спеціалізованої
вченої ради

Анастасія ВАРИВОНЧИК